

რელიგია და მისი როლი საჯარო პოლიტიკის განსაზღვრაში

სეკულარიზმი: რელიგიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ქართული პარადიგმა

ეკა მამრიკიშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის  
ფაკულტეტზე საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის  
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელები: ზურაბ ჭიაბერაშვილი, ფილოსოფიურ მეცნიერებათა  
დოქტორი

გიორგი მელაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2019

## განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ეკა მამრიკიშვილი

01.07.2019

## აბსტრაქტი

სეკულარიზმის ცნება სახელმწიფოსა და რელიგიის ურთიერთობა მოიცავს, რომელსაც მრავალფეროვანი და მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს. ლიბერალური კონსტიტუციონალიზმი, ნორმატიულად მიდრეკილია ძირითადი უფლებების, მათ შორის, რელიგიური უფლებების სამართლებრივი კუთხით დაცვისკენ. სახელმწიფოს სეკულარულ ხასიათს განსაზღვრავს კონსტიტუციურ სამართლებრივი ნორმები, რომლებიც სახელმწიფოსა და რელიგიურ ორგანიზაციებს შორის ურთიერთქმედების დასაშვებობის მასშტაბებს გაწერს. რელიგიური ნეიტრალიტეტი ლიბერალური სახელმწიფოების ღირსება ხდება, ხოლო სახელმწიფოსა და რელიგიური გაერთიანებების გარკვეულ საკითხებში ურთიერთჩაურევლობა სოციალური მშვიდობის გარანტად აღიქმება. სახელმწიფოს მიერ რელიგიური ნეიტრალიტეტის დარღვევა განსაკუთრებით უარყოფითად აისახება დემოკრატიაზე, რადგან სეკულარიზმის მონაპოვარი პლურალიზმი, ადამიანთა რელიგიური მრავალფეროვნება და მათი ერთმანეთთან თანაარსებობაა.

კონსტიტუციური სახელმწიფო ვერ უზრუნველყოფს ტოლერანტულ გარემოს თუ მაქსიმალური პატივისცემა არ გამოიჩინა ინდივიდუალური რელიგიების მიმართ. წინამდებარე ნაშრომი განიხილავს სეკულარიზმის საქართველოში არსებულ კონტექსტს, მის კონსტიტუციურსამართლებრივ ლოგიკასა და სამართლებრივად არგუმენტირებული მსჯელობების შეფასებას. ნაშრომის ძირითადად კონცენტრირდება სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის განსაკუთრებულ როლზე და მის დომინანტურ როლზე საჯარო პოლიტიკის განსაზღვრისას. ნაშრომის ნოვაციას განაპირობებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს უახლესი პრაქტიკის პრიზმიდან შეფასდეს სახელმწიფოს მიერ დომინანტ რელიგიურ ინსტიტუციასთან ურთიერთობის სამომავლო ფორმები.

## **Abstract**

The notion of secularism implies to the relationship between the state and religion, which itself has diverse and centuries-old history. Liberal constitutionalism is normatively prone to legally protect fundamental rights, including religious rights. The secularist is nature of a state is determined by constitutional provisions, which entitles applicable margin for interaction between state and religious organizations. Religious neutrality becomes the dignity of a liberal state, and noninterference in certain matters of religious organization or state, is associated with the guarantee of social peace. Violation of religious neutrality by state has especially bad impact on democracy, because the goods accomplished by secularism are pluralism, religious diversity of people and their peaceful coexistence. A constitutional state can not provide tolerant environment if it does not express maximum level of honor to individual religions.

The present work discusses existing context of secularism in Georgia, its constitutional-legal logics and evaluation of legally substantiated argumentative discourse in this respect. The work mainly concentrates on state and special role of the Apostle Autocephalous Orthodox Church of Georgia and its dominant role in determining public policy. Then novation of this work is conditioned by the evaluation of future forms of relationship between the state and dominant religious institution from the prism of the newest practice of the constitutional court of Georgia.